جمع بندی دینی یازدهم رشته انسانی

شعر: «ستاره‌ای بدرخشید و ماه مجلس شد / دل رمیدهٔ ما را انیس و مونس شد
نگار من که به مکتب نرفت و خط ننوشت / به غمزه مسئله‌آموز صد مدرس شد»
ارتباط معنایی با آیهٔ: (و ما کُنتَ تتلو ...) (درس نخوانده بودن)

◀ معجزه

تعریف معجزه: کارهای خارق‌العاده‌ای که پیامبران انجام می‌دادند که هیچ‌کس بدون تأیید و اذن خداوند قادر به انجام آن‌ها نبود.

کاربرد یا هدف معجزه: برای اینکه مردم دریابند که پیامبر با خداوند ارتباط دارد و از طرف او مأمور شده است.

اصطلاح قرآنی: آیت به معنای نشانه و علامت نبوت

معنای لغوی: اندیشمندان اسلامی معجزه می‌نامند زیرا عجز و ناتوانی سایر افراد را آشکار می‌کند.

◀ تناسب معجزهٔ هر پیامبر با زمان خود

حضرت موسی (ع)

- در دوران رواج سحر و جادو که مردم ساحران را انسان‌هایی فوق‌العاده و محترم می‌دانستند. آن حضرت باید عملی فراتر از کار ساحران انجام می‌داد، تا مردم بدانند ساحران در برابر قدرت خدا، ناتوان و ضعیف‌اند.
- معجزه: تبدیل عصا به اژدهایی عظیم
- واکنش ساحران: اعتراف به معجزه بودن آن و ایمان آوردن به خدای یگانه و نبوت حضرت موسی
- دستور فرعون: به قتل رساندن گروهی از این ساحران

حضرت عیسی (ع)

- در زمان پیشرفت زیاد برخی شاخه‌های علم، مانند پزشکی
- معجزهٔ آن حضرت بیشتر در راستای علم پزشکی قرار گرفت.
- معجزات ۱ـ شفا دادن به بیماری‌های غیرقابل درمان ۲ـ زنده کردن مردگان

♥ آیه‌شناسی

﴿اَنّی قد جِئتکم بآیةٍ من ربّکم اَنّی اَخلق لکم من الطّین کهیئةِ الطّیر فانفخ فیه فیکون طیراً باذن اللّه و اُبری الاکمه و الابرص و اُحی الموتی باذن اللّه﴾

دو ویژگی معجزهٔ آخرین پیامبر الهی

۱) مردم زمان خودش به معجزات بودن آن اعتراف کنند و آن را فوق توان بشری بدانند.
۲) آیندگان هم معجزه بودن آن را تأیید کنند.

@DaneshSad

جمع بندی دینی یازدهم رشته انسانی

◀ دعوت به مبارزه (تحدّی)

مراتب تحدی:

۱) دعوت قرآن به آوردن کتابی مانند قرآن﴿ان یأتوا بمثل هذا القرآن لا یأتون بمثله﴾

۲) دعوت به آوردن ده سوره

۳) دعوت به آوردن یک سوره (**اثبات نهایت عجز و ناتوانی**) ﴿ام یقولون افتراه قل فأتوا بسورة مثله﴾

آسان‌ترین راه برای غیر الهی نشان دادن اسلام و قرآن‌کریم آوردن سوره‌ای مشابه به یکی از سوره‌های این کتاب الهی است. ﴿فأتوا بسورة مثله﴾

پیش‌گویی قرآن در ناتوانی آوردن **مثل قرآن** ﴿قل لئن اجتمعت الانس و الجنُّ علی ان یأتوا بمثل هذا القرآن لا یأتون بمثله و لو کان بعضهم لبعض ظهیراً﴾ متن‌های ارائه‌شده قابل پذیرش مراکز علمی و تخصصی نبوده و جملگی به فراموشی سپرده شده است.

تحدّی	فأتوا بسورة مثله	نهایت عجز	آوردن یک سوره
	لا یأتون بمثله	هیچ‌گاه یا هیچکس	آوردن مثل قرآن

اعجاز لفظی

بیان معارف ژرف و عمیق، زیباترین و مناسب‌ترین کلمات و عبارات برای رساندن معنای مورد نظر برای دل‌های آماده

هر کس با زبان عربی آشنا باشد به محض خواندن، درمی‌یابد که آیات آن با سایر سخن‌ها کاملاً فرق می‌کند.

ساختار زیبا و آهنگ موزون و دلنشین کلمه‌ها و جمله‌ها - شیرینی بیان - رسایی تعبیرات با وجود اختصار (ایجاز)

منع سران مشرکان از شنیدن (استماع) قرآن - نفوذ خارق‌العاده این کتاب در افکار و قلوب و نفوس - تحت تأثیر قرار دادن مردم به خصوص ادیبان و دانشمندان

◀ اعجاز محتوایی (معنایی)

انسجام درونی درعین نزول تدریجی

برخلاف آثار و نوشته‌های اولیهٔ دانشمندان متفکران، نیاز به تجدید نظر و اصلاح ندارد.

نـزول بـیش از شش هـزار آیـه در طول بیست و سه سال بـدون تـعارض و نـاسازگاری همچون اعضای یک بدن

♥ آیه‌شناسی

﴿اَفَلا یتدبّرون القرآنَ لوکان من عند غیر الله لوجدوا فیه اختلافاً کثیراً﴾

علت معلول

@DaneshSad

جمع بندی دینی یازدهم رشته انسانی

تأثیرناپذیری ازعقاید دوران جاهلیت

فرهنگ مردم حجاز آمیزه‌ای از عـقاید نـادرست و آداب رسوم خرافی و شرک‌آلود بـوده و قرآن از این فرهنگ تأثیر نپذیرفت.

قرآن به شدت با آداب جاهلی و رسوم خرافی مبارزه کرد و از موضوعاتی همچون عدالت‌خواهی، علم‌دوستی، حقوق برابر انسان‌ها سخن گفت.

عدالت‌خواهی (بالقسط) (درس ۵) - تفکر (اَفَلا یتدبّرون القرآنَ ...)

جامعیت و همه جانبه بودن

- **دربارهٔ همهٔ مسائل مهم و حیاتی**
  - امور معنوی و آخرت و رابطهٔ انسان با خدا
  - زندگی مادی و دنیوی انسان و مسئولیت اجتماعی

امام باقر (ع) می‌فرماید: «خداوند آنچه را که امت تا روز قیامت به آن احتیاج دارد در کتابش آورده است.»

نکته طلایی

منظور از آنچه مورد نیاز است، نیازهای مربوط به برنامه زندگی و هدایت انسان‌هاست یعنی همان نیازهایی که پیامبران به خاطر آنها فرستاده شده‌اند.

ذکر نکات علمی بی سابقه

گویای آن است که قرآن‌کریم، بسیار فراتر از علم آن روز جامعه سخن گفته است.

۱- حرکت زمین (قرن ۱۸): تشبیه زمین به «ذلول» به خوبی به حرکت هموار و همراه با آرامش زمین اشاره دارد.

۲- انبساط جهان (قرن ۲۰) (و السماء بنیناها باید و انّا لموسعون)

آب مایهٔ حیات (و جعلنا من الماء کل شیء حی) (قبل درس ۱ یازدهم)

◀ امی بودن پیامبر = درس ناخوانده بودن

♥ آیه‌شناسی

﴿و ما کنت تتلوا (استمرار خواندن) من قبله من کتاب و لا تخطّه (استمرار نوشتن) بیمینک اذا لارتاب المبطلون (اهل باطل = کجروان)﴾

ارتباط با شعر: «نگار من که به مکتب نرفت و خط ننوشت ...»

اندیشه و تحقیق

تأکید قرآن به تعقل و تفکر و علم‌دوستی و نکوهش جهل، غفلت و تعقل نکردن ← اعجاز محتوایی؛ تأثیرناپذیری از عقاید جاهلیت

@DaneshSad

جمع بندی دینی یازدهم رشته انسانی

تکرار کلمات در قرآن

- ۷۷۰ بار علم
- ۱۸۵ بار گوش دادن و توجه کردن
- ۴۹ بار عقل
- ۱۸ بار از تفکر کردن
- ۱۳۲ بار از تبیین و دلیل

آیات متعددی در نکوهش جهل، غفلت و تعقل نکردن وجود دارد.

برابری منزلت زن و مرد: «هرکس، از مرد و زن، عمل صالح انـجام دهـد و اهل ایمان باشـد (علت)، خداوند به او حیات پاکیزه می‌بـخشـد (معلول)»، «و عمل هیچ مرد و زنی را ضایع نمی‌کند.» ← اعجاز محتوایی؛ تأثیرناپذیری از عقاید جاهلیت.

قرآن‌کریم برای زن حقوق خانوادگی و اجتماعی قائل شد، در مالکیت به او استقلال بخشیده و درآمد کارش را از آن خودش می‌دانست...

@DaneshSad